

Niet bij ieder bouwplan is schone lucht vereist

EU-richtlijn

Nederland is roomser dan de paus bij de uitvoering van de EU-regels voor luchtkwaliteit. Bij veel plannen hoeft het niet.

door Friso de Zeeuw

De Nederlandse regering, heeft de EU-richtlijn Luchtkwaliteit veel te streng geïnterpreteerd. Daardoor worden verschillende gebiedsontwikkelingen en andere ruimtelijke plannen onnodig stilgelegd. Hierdoor komen woningbouwprojecten maar ook grote projecten als de uitbreiding van Amsterdam Centraal Station en het Utrecht Centrum Plan ernstig in de knel. Het kan ook anders.

In de richtlijn wordt, vanwege de invloed op de gezondheid, terecht een norm gesteld voor de maximale concentratie fijnstof in de lucht. Fijnstof zijn piepkleine stofdeeltjes. Die verschillen in grootte en in chemische samenstelling. Het kan gaan om zanddeeltjes, zoutdeeltjes, roetdeeltjes, rubberdeeltjes, enzovoorts. Ook de herkomst verschilt erg. Zo is er vrijwel overal een natuurlijke concentratie die te maken heeft met opstuiwend zand, plantaardig materiaal of verdampt zeewater. Nederland heeft door zijn ligging aan zee een van nature hoge concentratie fijnstof. Overheidsmaatregelen die het niet-natuurlijke fijnstof terugdringen zijn noodzakelijk. Terecht dat het debat vooral gaat over schoner autoverkeer.

Het probleem zit hem nu in het feit dat Nederland de EU-richtlijn Luchtkwaliteit uiterst onhandig heeft omgezet in nationale regelgeving. De kern van het probleem is de rechtstreekse koppeling van de luchtkwaliteitsnorm aan alle besluiten die met ruimtelijke ordening te maken hebben, zoals bestemmingsplannen. Alle overheidsinstanties moeten nu bij alle besluiten die ze nemen kijken of de norm wordt

overschreden. Dat geldt ook voor het verlenen van bouw- en milieuvvergunningen. Strikt genomen kun je zonder toetsing nog geen boiler in je huis plaatsen.

Om de impasse rond honderden ruimtelijke plannen te doorbreken is snel een praktische aanpak nodig. De kern daarvan is dat de luchtkwaliteitsnorm niet meer direct doorwerkt in alle ruimtelijke besluiten. Andere landen zoals Duitsland, Frankrijk, Engeland en België doen dat ook niet. Daarmee is de angel eruit; ruimtelijke plannen die niet wezenlijk afdoen aan de luchtkwaliteit kunnen weer doorgang vinden.

Podium

Podium is een vrijplaats voor discussie. De auteurs schrijven op persoonlijke titel. Artikelen tellen bij voorkeur maximaal 700 woorden, bijdragen voor de rubriek Brieven maximaal 250 woorden. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen te weigeren, te redigeren of in te korten.

Inzending geeft de redactie het recht een bijdrage ook via internet, databank of anderszins openbaar te maken. Eventuele auteursrechten blijven berusten bij de schrijver. Inzendingen onder vermelding van 'Podium', moeten voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer, ook de e-mails.

Redactie Podium Trouw
Postbus 859, 1000 AW Amsterdam
Tel: 020-5622751 Fax: 020-6680389
E-mail: podium@trouw.nl

Dit is ook de mening van prof. Niels Koeman, kenner van het milieurecht bij uitstek. Het ontslaat Nederland echter niet van de verplichting om maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit daadwerkelijk verbeteren.

In aanvulling hierop is er de nieuwe wettelijke regeling 'stad- en milieubenadering' die gemeenten meer mogelijkheden biedt om woningbouw te realiseren en tegelijk de kwaliteit van de leefomgeving optimaal te houden. Daarbij geldt een soort saldoregeling; een tekort op het ene punt, bijvoorbeeld luchtkwaliteit wordt in het plan gecompenseerd met bijvoorbeeld extra groen in de omgeving, meer verkeersveiligheid of minder geluidshinder.

Het is absurd dat Nederland zichzelf een regeling heeft opgelegd die het roomser maakt dan de paus en die honderden gebiedsontwikkelingen die de luchtkwaliteit niet verslechteren onmogelijk maken. Hopelijk komt staatssecretaris Van Geel, een praktisch bestuurder met ervaring in gemeente en provincie, snel met een nieuw hanteerbare regeling. De mogelijkheden zijn er.

Mr. Friso de Zeeuw is directeur Nieuwe Markten van Bouwfonds MAB Ontwikkeling en bestuursjurist.